

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN
DIERENWELZIJN,

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: **Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot goedkeuring van de maximumtarieven van de VVM - De Lijn en de categorie van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer (Definitieve goedkeuring).**

1. INHOUDELIJK

De Raad van Bestuur van De Lijn heeft op 5 oktober 2016 de uitgangspunten alsook de principes inzake de tariefaanpassingen vanaf 1 februari 2017 vastgelegd.

De uitgangspunten zijn:

- de tarieven mee laten evolueren met de inflatie (consumptieprijzen);
- het ingevoerde systeem met sociale inkomens- en leeftijdscorrecties in stand houden;
- de tariefstructuur eenvoudig houden.

De belangrijkste tariefaanpassingen vanaf 1 februari 2017 betreffen:

- de indexering van de tarieven;
- de formele invoering van een nieuw (voordelig) M-Ticket

Op 5 oktober 2016 keurde de Raad van Bestuur van De Lijn de specifieke maximumtarieven en de categorieën gratis openbaar vervoer goed. Dit met het oog op het niet laten eroderen van de verhoogde kostendeckingsgraad.

Opgemerkt kan worden dat de tarieven voor lijnkaarten (10-rittenkaarten) en sms-tickets procentueel bovengemiddeld stijgen. Dit heeft te maken met afrondingsvoordelen (de tarieven van deze vervoerbewijzen stegen om diezelfde reden afgelopen jaar niet en zullen ook komend jaar niet stijgen) en zijn over de jaren heen evenredig met een jaarlijkse indexering. Daarnaast wordt het voordelige tarief van het nieuwe M-Ticket opgenomen, dat bovendien goedkoper is dan het huidige SMS-ticket.

Maximumtarieven geldig vanaf 1 februari 2017:

- Buzzy Pazz 6 tot en met 11 jaar: 52 euro voor een jaarabonnement;
- Buzzy Pazz 12 tot en met 24 jaar – jaarabonnement:
 - eerste jaarabonnement Buzzy Pazz: 204 euro;
 - tweede jaarabonnement Buzzy Pazz: 163,20 euro (bij abonnementen met identieke begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);
 - vanaf derde jaarabonnement Buzzy Pazz: 52 euro (bij abonnementen met identieke begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);

- Buzzy Pazz 12 tot en met 24 jaar – abonnement voor drie maanden:
 - eerste abonnement voor drie maanden Buzzy Pazz: 77 euro;
 - tweede abonnement voor drie maanden Buzzy Pazz: 61,60 euro (bij abonnementen met identieke begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);
 - vanaf derde abonnement voor drie maanden Buzzy Pazz: 61,60 euro (bij abonnementen met identieke begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);
- Buzzy Pazz 12 tot en met 24 jaar – maandabonnement:
 - eerste maandabonnement Buzzy Pazz: 31 euro;
 - tweede maandabonnement Buzzy Pazz: 24,80 euro (bij abonnementen met identieke begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);
 - vanaf derde maandabonnement Buzzy Pazz: 24,80 euro (bij abonnementen met identieke begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);
- Buzzy Pazz in combinatie met abonnement NMBS (toeslag De Lijn):
 - Buzzy Pazz 1 maand: 27 euro;
 - Buzzy Pazz 3 maanden: 63 euro;
 - Buzzy Pazz 1 jaar: 164 euro;
- Omnipas 25 tot en met 64 jaar – jaarabonnement: 306 euro;
- Omnipas 25 tot en met 64 jaar – abonnement voor drie maanden: 117 euro;
- Omnipas 25 tot en met 64 jaar – maandabonnement: 47 euro;
- 65+: 52 euro voor een jaarabonnement, ook voor inwoners buiten Vlaanderen;
- Omnipas in combinatie met abonnement NMBS (toeslag De Lijn):
 - Omnipas 1 maand: 43 euro;
 - Omnipas 3 maanden: 103 euro;
 - Omnipas 1 jaar: 266 euro;
- vervoersgarantie: 42 euro voor een jaarabonnement;
- verhoogde tegemoetkoming: 52 euro voor een jaarabonnement;
- biljet: 3 euro;
- sms: 2 euro + operatorkosten;
- m-ticket: 1,8 euro;
- Lijnkaart: 1,5 euro per rit;
- groepstarief vanaf vijf personen: 1,25 euro per rit per persoon;
- dagpas kind voertuig: 5 euro;
- dagpas kind voorverkoop: 4 euro;
- dagpas voertuig: 8 euro;
- dagpas voorverkoop: 6 euro;
- driedagenpas voorverkoop: 12 euro;
- vijf dagenpas voorverkoop: 17 euro;
- rit snellijn Limburg: 18 euro;
- maandabonnement snellijn Limburg: 210 euro;
- jaarabonnement snellijn Limburg: 2097 euro.

Categorieën gratis openbaar vervoer:

- personen met een handicap;
- personen die in het bezit zijn van hun begeleiderskaart en die een persoon met een handicap begeleiden tijdens de reis;
- oud-strijders en daarmee gelijkgestelden;
- begeleide -6 jarigen;
- parlementairen, voor zover ze niet verzaken aan hun grondwettelijk prerogatief.

Het voorliggende besluit heeft als bedoeling het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2015 tot goedkeuring van de maximumtarieven van de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn op

te heffen alsook de nieuwe maximumtarieven, met inbegrip van de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer, geldig vanaf 1 februari 2017 goed te keuren.

Artikel 1 keurt de door de raad van bestuur van de Vlaamse Vervoermaatschappij voorgestelde maximumtarieven, alsook de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer goed.

Artikel 2 heft het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2015 tot goedkeuring van de maximumtarieven van de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn en de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer op.

Artikel 3 stelt dat het besluit in werking treedt op 1 februari 2017.

Het advies van Netwerk tegen Armoede is, conform de afspraken inzake het uitvoeren van een armoedetoets en daar het tarievenbeleid van De Lijn deel uitmaakt van het VAPA, ingewonnen. Op 11 juli 2016 bezorgde het Netwerk tegen Armoede, De Lijn een eerder beknopt advies, waarin concluderend geadviseerd wordt om:

- *De indexering in zijn geheel niet door te voeren. Niet alleen mensen met een (verlaagd) abonnement zouden getroffen worden. Ook mensen in armoede die minder frequent de bus gebruiken en een tienrittenkaart of een individueel ticket aankopen, zullen meer betalen.*
- *Als ze toch doorgevoerd wordt, minstens volgende tarieven te vrijwaren van indexering:*
 - o *abonnement vervoersgarantie*
 - o *abonnement verhoogde tegemoetkoming*

Tussen het Netwerk Tegen Armoede en De Lijn vonden meerdere overleg- en terugkoppelingsmomenten plaats. De raad van bestuur van De Lijn had in haar besluitvorming dan ook aandacht voor de bekommernis dat tariefstijgingen mogelijks een impact hebben op de financiële armoede en vervoersarmoede. Zoals het Netwerk tegen Armoede terecht aanhaalt, is de toegang tot mobiliteit voor die doelgroep van groot belang in het kader van sociale integratie en beïnvloedt dat sterk hun kansen op werk of mogelijkheden tot opleiding. De tarieven van De Lijn zijn in het verleden dan ook steeds opgebouwd vanuit die gedachte van sociale correcties. Ook in de toekomst zal hier aandacht aan worden geschonken.

De tariefindexering 2017 vertrekt echter vanuit het principe dat de impact door alle klanten wordt gedragen. Dit principe, waarbij er geen verdere sociale correctie voorzien wordt op de sociale correctie, is ook de voorbije jaren gehanteerd. Ondanks de voorgestelde stijgingen met 1 euro per jaar blijft een sociaal abonnement VT (verhoogde tegemoetkoming) echter zeer goedkoop. Voor slechts 1 euro per week kan de abonnee onbepaald gebruik maken van alle bussen en trams in heel Vlaanderen. Met een abonnement VG (vervoersgarantie) kost dit de abonnee slechts 0,81 euro per week.

In vergelijking met een volwassenenabonnement 'Omnipas' aan volle prijs ontvangt een VT-abonnee (52 euro) 83% korting, een VG-abonnee (42 euro) 86% korting.

Ook kunnen kinderen jonger dan 12 genieten van een jaarabonnement aan een voordeeltarief en werd voor heel wat alleen reizende kinderen het abonnement goedkoper. Ook voor 2017 blijft dit voordeeltarief onverminderd van kracht. Voor kinderen ouder dan 12 jaar blijft eveneens het systeem van de gezinskorting behouden. Inzake de goedkope Lijnkaarten via de Gezinsbond is afgesproken dat de leden van de Gezinsbond nog steeds Lijnkaarten kunnen aankopen met 10 % korting.

Ook wil De Lijn haar samenwerking met Toerisme Vlaanderen aankaarten. Via het steunpunt Vakantieparticipatie draagt De Lijn bij om het toerisme in het bereik van elke Vlaming te brengen. Mobiliteit is hierin immers een essentiële schakel. De Lijn voorziet jaarlijks in vervoerbewijzen ter waarde van 50.000 € per jaar. Door dit engagement maken alle partners, waaronder De Lijn, vakantie in Vlaanderen mogelijk voor meer dan 120.000 mensen per jaar.

Tenslotte is het het vermelden waard dat de basistarieven van De Lijn voor elke doelgroep tot de goedkoopste van de ons omringende regio's behoren. Dit wordt duidelijk aangetoond in het wetenschappelijk onderzoek van PWC en VITO betreffende de internationale actualisatie van de benchmarkstudie openbaar vervoer.

Gelet dat het een jaarlijks wederkerende indexering betreft, kan er van uitgegaan worden dat het overbodig is elk jaar een (gelijkaardige) armoedetoets uit te voeren. Bij grote tariefhervormingen zal deze uiteraard wel uitgebreid hernomen worden.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het voorliggende voorontwerp van besluit, heeft vooral invloed op de inkomsten.

De meerontvangst van het voorstel wordt meegegeven in onderstaande tabel.

Meerontvangst (euro, op jaarbasis)	
Abonnementen	700.000
Sociale korting	400.000
Lijnkaarten, SMS-Tickets, M-Tickets	3.550.000
Snellijnen Limburg	5.000
Derde Betalerssysteem	200.000
TOTAAL	4.85 mio

Deze tabel geeft weer op jaarbasis wat de impact is van de verhoging van de tarieven van De Lijn. De financiële inkomsten zullen in 2017 wellicht lager liggen gelet op de datum waarop de verhoging van de tarieven daadwerkelijk zal worden doorgevoerd.

De tariefwijziging genereert voor De Lijn ook kosten. Zo kan gedacht worden aan de communicatiecampagne, de actualisering van de halte-informatie, intern informeren van betrokken personeelsleden (chauffeurs, lijncontroleurs, ...). Deze kosten zullen opgevangen binnen het jaarbudget van De Lijn dat recurrent bij tariefwijziging begroot is.

Het (gunstig) advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 9 november 2016.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 30 november 2016.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

1 personeel: het voorontwerp van besluit heeft geen invloed op het personeel van de lokale besturen;

2 werkingsuitgaven: het voorontwerp van besluit heeft enkel weerslag op de lopende uitgaven van de lokale besturen voor zover zij een derde betalerssysteem hebben afgesloten bij De Lijn;

- 3 investeringen en schulden: het voorontwerp van besluit veroorzaakt geen bijkomende investeringen;
- 4 ontvangsten: het voorontwerp van besluit brengt geen wijziging met zich mee in de ontvangsten van de lokale besturen;
- 5 conclusie: het voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Er is geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

- 1 Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot goedkeuring van de maximumtarieven van de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn en de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2016/404 van 3 november 2016.
- 2 Het voorontwerp van besluit valt buiten het toepassingsgebied van de reguleringsimpactanalyse (RIA) aangezien er ter zake geen beleidsvrijheid meer is.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot goedkeuring van de maximumtarieven van de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn en de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer.

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

Bijlagen:

- het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot goedkeuring van de maximumtarieven van de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn en de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer;
- het advies van de Inspectie van Financiën;
- het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor de begroting.